

LỜI NGỎ

Xin chào toàn thể các bạn yêu âm nhạc !

Guitar quả thật là một nhạc cụ tuyệt vời, nó có thể xuất hiện bất cứ nơi đâu và có thể trình diễn bất cứ thứ gì trong đầu bạn nghĩ ra. Nó có thể nói hộ tiếng lòng của bạn. Guitar có thể chơi solo cũng được, chơi đệm hát hay chơi hòa tấu đều được. Đặc biệt bạn phải sử dụng khéo léo việc sử dụng các lợi thế sẵn có của đàn guitar để trình diễn một bản nhạc phức tạp.

Trong cuốn giáo trình bolero này tôi viết ra nhằm mục đích dành cho các bạn đã từng biết chơi sơ qua về guitar, biết bấm các hợp âm và chơi một số điệu đệm hát cơ bản. Cuốn giáo trình này tập trung đi sâu vào phân tích điệu bolero, cách chơi và cách áp dụng vào bài hát một cách chi tiết.

Sau cuốn giáo trình này tôi rất mong nhận được những câu hỏi thắc mắc, những phản hồi của các bạn độc giả. Tôi sẽ tổng hợp các câu hỏi để viết một cuốn sách trả lời những thắc mắc cho các bạn, cũng như bổ sung những điều còn thiếu để hoàn thiện hơn cuốn sách này.

Xin chân thành cảm ơn các bạn độc giả yêu âm nhạc đã ủng hộ cho Văn Anh có nhiều động lực để tiếp tục phát triển tốt hơn nữa những sản phẩm của mình.

Mọi góp ý và câu hỏi xin được gửi về

Văn phòng trung tâm Văn Anh

Hà Nội: 19 ngõ 71 Hoàng Văn Thái

– ĐT: 0989 204 306

Đà Nẵng: 78 Nguyễn Thị Minh Khai

– ĐT: 0968 204 303

TPHCM: 132 Quốc lộ 13, P.26, Q. Bình Thạnh

– ĐT: 0973 204 302

Email: vananhaudio@gmail.com

Facebook: www.facebook.com/vananhguitarist

GIÁO TRÌNH GUITAR BOLERO

Tác giả: Văn Anh

MỤC LỤC

1. Bolero là gì ? Cách chơi điệu Bolero
2. Cách kết hợp đàn và hát cho khớp trong điệu Bolero
3. Cách chơi đoạn điệp khúc
4. Chạy các câu nối, câu kết trong Bolero
5. Cách chơi Bolero kết hợp chạy Bass
6. Cách tạo đoạn dạo cơ bản trong Bolero
7. Phụ lục
 - ❖ Hướng dẫn cách đọc bản Tab
 - ❖ Hướng dẫn cách đọc sơ đồ
 - ❖ Bài tập luyện chạy Bass 1-3-5
 - ❖ Bài tập luyện chạy Bass 1-5-5

1. Bolero là gì ? Cách chơi điệu bolero

❖ Bolero là gì ?

(Theo nguồn thông tin trên wikipedia)

Bolero (tiếng Tây Ban Nha: Bolero) là một điệu nhạc của Mỹ Latinh được sử dụng phổ biến trong các bài hát tại miền nam Việt Nam từ thập niên 1950 đến nay. Điệu Bolero không chỉ sử dụng trong các ca khúc nhạc vàng mà lác đác trong các nhạc phẩm khác của Tân nhạc Việt Nam, và nhạc vàng theo nghĩa phổ thông không chỉ theo điệu Bolero (một số theo điệu Rhumba, Slow, Habanera,...) tuy nhiên hầu hết các bài hát điệu Bolero ở Việt Nam đều có đặc tính chung là đậm chất dân ca, giai điệu đều đều, chậm, lời ca vần và dễ thuộc, chủ đề đơn giản, ít có tính hình tượng và mang tính triết lý.

Bolero là điệu nhảy dân tộc của Tây Ban Nha được sáng tạo bởi vũ sư Sebastian Zerezo tại Cádiz vào năm 1780, sau đó phát triển sang khu vực Mỹ Latinh (đặc biệt là Cuba) khoảng 1 thế kỷ sau.

Tại Việt Nam, điệu bolero du nhập vào miền Nam vào khoảng thập niên 1950, lúc đó phong trào tân nhạc Việt Nam đang phát triển mạnh mẽ; nhiều nhạc sĩ bắt đầu sử dụng nhạc điệu phương Tây thay cho nhạc điệu phương Đông truyền thống. Không có tài liệu nào cho biết chính xác bài đầu tiên là bài gì, tuy nhiên một số nơi cho rằng bài Duyên quê của Hoàng Thi Thơ có thể là bài đầu tiên.

Cứ thế, nhiều ca khúc miền Nam viết theo điệu bolero lần lượt ra đời. Từ thập niên 1960 đến thập niên 1970 là những năm đỉnh cao của giai điệu này. Lúc đó rộ lên phong trào "Thời trang nhạc tuyển" mà những bài nhạc bolero được được thu một cách đại trà vào băng cassette hoặc đĩa vinyl. Một số ca khúc tiêu biểu là Những đôi hoa sim (Dzũng Chinh phổ thơ Hữu Loan), Tàu đêm năm cũ, Nửa đêm ngoài phố (Trúc Phương), Thành phố sau lưng (Hàn Châu), Áo em chưa mặc một lần (Hoài Linh), Xuân này con không về (Trịnh Lâm Ngân),

Đêm buồn tỉnh lẻ (Bằng Giang - Tú Nhi), Vòng nhẫn cưới, Đêm lang thang,
Không giờ rồi (Vinh Sử), Hoa sứ nhà nàng của Hoàng Phương.

Theo nhạc sĩ Nguyễn Ánh 9 thì hai thể điệu chính của Nhạc vàng là bolero và slow rock. "Người đầu tiên nghĩ ra bolero là Lam Phương rồi Trúc Phương", và "Dòng nhạc bolero không hiếm những bài hát kiểu kể chuyện như: Hàn Mặc Tử, Màu tím hoa sim, Lan và Điệp... Bolero của Việt Nam khác bolero của Tây Ban Nha hay Nam Mỹ. Bolero Việt Nam rất chậm. Nam Mỹ, Tây Ban Nha lẹ hơn, gần như rumba....

Hiện tại, Bolero Việt Nam vẫn đang được nhiều tầng lớp dân chúng yêu thích và phát triển. Nhiều nhạc sĩ sáng tác trước 1975 tiếp tục sáng tác mạnh như Anh Bằng, Giao Tiên, Nhật Ngân, Thanh Sơn, Tú Nhi (Chế Linh), Vinh Sử... Bên cạnh đó các nhạc sĩ trẻ cũng đang tiếp nối với chủ đề tình yêu, âm hưởng dân ca Nam Bộ như Sơn Hạ, Hồng Xương Long, Minh Vy, Tô Thanh Sơn, Thái Hoàng,... chỉ số ít bài theo điệu Bolero, đây là đặc điểm khác giai đoạn trước. Giai điệu Bolero còn hay được bên Phật giáo sáng tác tuyên truyền Phật giáo, nhất là chủ đề hiếu thảo.

Bolero Việt Nam có 8 loại:

Bolero căn bản

Bolero đảo phách

Bolero rumba

Bolero flamenco

Bolero giai điệu

Bolero classic

Bolero django

Bolero beguine

❖ Cách chơi điệu Bolero

Như đã giới thiệu phần trên Bolero có nhiều cách chơi, tuy nhiên trong giáo trình này ta chỉ học Bolero căn bản, áp dụng cho các bài hát nhạc vàng Việt Nam. Bolero Việt Nam được viết trên 2 loại nhịp đó là Bolero nhịp 4/4 và Bolero nhịp 2/4

Cách chơi điệu Bolero như sau :

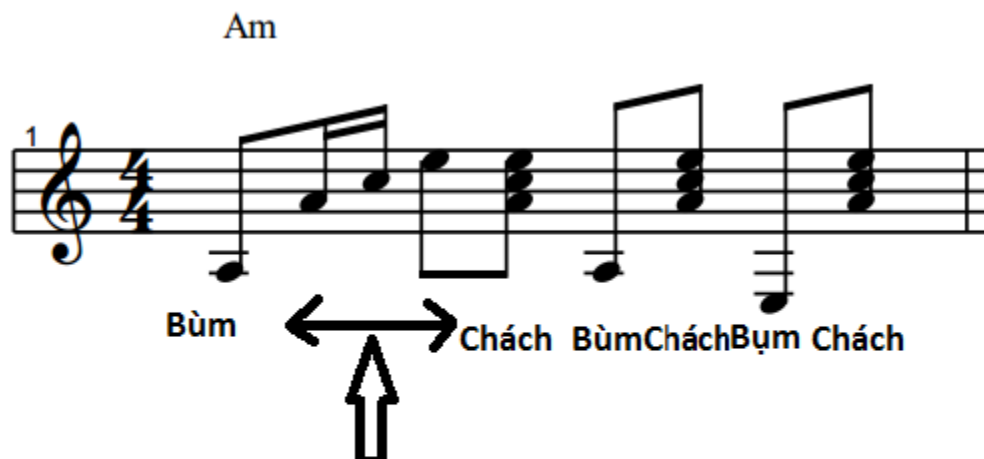
➤ Bolero nhịp 4/4

• Tiến hành bấm hợp âm La thứ (Am) và gảy đi gảy lại theo hình dưới đây :

Miệng chúng ta đọc ra âm thanh như sau :

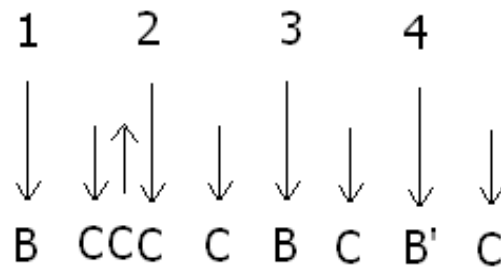
BÙM-Chờ rất chát- chách-Bùm-Chách-Bùm-Chách

Sau đó chúng ta cứ đánh đi đánh lại nhiều lần.

3 nốt này ta gảy lần lượt các dây
3-2-1 , khi gảy ta nghe âm thanh
phát ra như là 3 cái chách liên
tiếp, hoặc cũng có thể nghe như
là âm "chờ rất chát"

• Nếu không biết đọc nốt nhạc ta có thể nhìn vào hình vẽ sơ đồ dưới đây

Trên hình vẽ thể hiện cách gảy 1 nhịp của điệu Bolero dạng 4/4. Nhịp 4/4 có 4 phách chính là các con số 1,2,3,4 mà ghi trên hình.

B : Nghĩa là Bùm

C: Nghĩa là Chát hay còn gọi là Chách

B' nghĩa là Bùm (chính là nốt bass Ất âm, hay còn gọi là nốt bass phụ)

Nhìn vào hình ta đọc nhịp như sau :

Bùm-cháchcháchchách-Chách-Bùm-Chách-Bùm-Chách

- Thực hành

Đánh điệu bolero kết hợp chuyển hợp âm theo thứ tự theo hai cách dưới đây. Các bạn tự tập đánh trên các hợp âm khác.

- ***Am-Dm-E-Am***

○ **Am-G7-F-E**

➤ **Bolero nhịp 2/4**

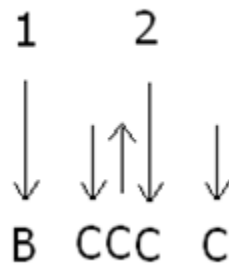
Bolero thông thường chơi ở nhịp 4/4 tuy nhiên thường các bài hát khi chuyển qua phần điệp khúc, phách mạnh vừa ở nhịp 4/4 thường được nhấn mạnh hơn để tăng độ dồn dập. Chính vì thế lúc này nhịp 4/4 trở nên gần giống hoặc chuyển qua hẳn nhịp 2/4. Lúc đó ta phải chơi điệu Bolero ở nhịp 2/4 hoặc thay thế bằng một điệu khác gần tương đương viết ở nhịp 2/4 (ví dụ điệu Pop, slow balad v..v). Nhưng phải đảm bảo tính hài hòa hợp lý với phần trước.

Cách chơi Bolero 2/4 có nhiều cách nhưng trong giáo trình này ta chỉ tập trung học 1 cách căn bản nhất. Đó là cách chơi được xây dựng từ điệu Bolero 4/4 ở trên. Ta bỏ đi nửa phần sau của bolero 4/4 để thành Bolero 2/4. Kết quả ta có cách chơi như sau:

- Tiến hành bấm hợp âm Am và chơi như trên hình. Miệng đọc âm thanh : **Bùm-chờrátchát-Chát**

- Nếu không đọc được nốt nhạc ta đánh theo hình vẽ sau:

2. Cách kết hợp đàn và hát cho khớp

❖ Yêu cầu

- Chuẩn bị bài hát mẫu, có hợp âm sẵn đặt đúng vị trí.
- Hát thuộc lời bài hát mẫu, thật kỹ, để tránh phân tâm khi tập đàn mà lời hát không thuộc.

• Lắng nghe bài hát mẫu thật là kỹ, đặc biệt để ý đến phần trống và phần bass của bản nhạc.

- Tập thật thành thạo điệu áp dụng cho bài hát mẫu

❖ Xác định nhịp phách của lời bài hát

- Xác định nhịp của bài hát ví dụ nhịp 4/4, 2/4, hay $\frac{3}{4}$, 6/8 ...
- Phân đoạn bài hát ra các phần có nhịp khác nhau

Thông thường phần lời đầu bài hát sẽ là nhịp 4/4, đến điệp khúc sẽ chuyển qua nhịp 2/4

❖ Tập vừa hát vừa đập phách

• Lắng nghe bài hát và tiến hành vỗ tay để xác định các điểm nhấn(phách mạnh, phách nhẹ) rơi vào từ nào của lời bài hát.

- Phân biệt được chỗ nào là phách mạnh, chỗ nào là phách nhẹ.
- Tập vừa hát vừa đập nhịp bằng tay hoặc chân, chú ý từ nào trùng phách mạnh thì hát thật to, đồng thời vỗ tay hoặc dậm chân thật mạnh, nhún người theo để tạo thành thói quen cảm nhận âm nhạc.

❖ Lựa chọn điệu nhạc để chơi cho phù hợp

• Việc lựa chọn điệu nhạc để chơi cho một bài hát phụ thuộc vào các yếu tố sau

- o Nhịp, phách của bài hát (2/4,4/4,3/4..)
- o Tốc độ nhanh , bốc, nhịp nhàng, chậm rãi...
- o Tính chất của nhịp điệu : Chết bolero, chết cha cha cha, rumba, disco, tango, ballad ...

o Một bài hát có thể chơi nhiều điệu khác nhau, phụ thuộc vào sự lựa chọn của người chơi cho hợp lý, có phong cách hay nét riêng nhưng phải đảm bảo đúng nhịp, đúng phách mạnh nhẹ.

o Trong một bài hát thường sử dụng nhiều làn điệu để chơi nhằm thay đổi tiết tấu, thay đổi cảm xúc, tốc độ, tránh nhàm chán.

o Trong một bài hát thông thường phần lời 1 thường viết dạng thông thả hơn, còn sang phần điệp khúc sẽ dồn dập hơn, do đó khi sang phần điệp khúc nhịp điệu của bài hát thay đổi (thường thì phách mạnh sẽ tăng lên, thay thế phách nhẹ để tạo sự dồn dập). Khi sang điệp khúc chúng ta cần chuyển tiết tấu hoặc sử dụng điệu khác thay thế.

❖ Tối giản điệu để tập cho khớp

- Tối giản điệu có nghĩa là chơi điệu đó với mức độ đơn giản nhất. Ta chỉ giữ các phách chính, các phách phụ bỏ qua. Mục tiêu để nắm chắc nhịp, tránh phân tâm khi kết hợp đàn và hát.

- Sau khi tập điệu tối giản thành công khi kết hợp với hát ta mới nâng dần độ phức tạp của tiết điệu lên.

- Nếu như chơi thành thạo điệu bolero rồi thì không cần phải tối giản điệu mà chơi luôn Bolero đầy đủ.

❖ Chơi điệu đầy đủ

- Sau khi đã nhuần nhuyễn các bước trên ta mới chơi điệu đầy đủ, kết hợp với hát.

- Có thể ngẫu hứng, tạo các dồn nhịp khi chuyển câu, chuyển khổ, chuyển đoạn.

- Kết hợp chạy bè bass hoặc tĩa thêm nốt để bè vào trong lúc đệm.

❖ Thực hành vào bài hát mẫu

Bài mẫu số 1: Mưa đêm tình nhỏ

- Chuẩn bị bản có hợp âm điền sẵn.

- Tiến hành vỗ tay để xác định phách mạnh và phách nhẹ.

Ta vừa hát vừa vỗ tay. Vỗ tay phải phát ra 2 tiếng, tiếng Bùm và tiếng cách. Bùm nghĩa là Phách mạnh, cách nghĩa là Phách nhẹ hơn.

Quan sát bài mẫu sau, từ in đậm viết HOA là phách MẠNH, còn từ in đậm viết thường là phách mạnh vừa.

- Chú ý phách mạnh thì hát thật to, kết hợp nhún người.

MƯA ĐÊM TÌNH NHỎ

Trời đổ [Am] **MƯA** cho **phố** vắng mênh **MÔNG** khơi **lòng** bao nỗi **NHỚ**.

Trời làm [Dm] **MƯA**, cho **ướt** áo em [C] **THƠ** mưa [E7] **rơi** tự
bao [Am] **GIỜ**.

Tình yêu [G] **ĐÓ**, thổi **pha** vào sương [F] **GIÓ** những **đêm** mưa
tình [Am] **NHỎ**

Gợi **Nhớ** tuổi học [Dm] **TRÒ** tâm **tình** thường hay [C] **NGỎ**

Trường **tan** về chung [E7] **PHỐ** những lúc **trời** chiều đổ [Am] **MƯA**.

Điệp khúc :

[C] **MƯA!** Mưa **RƠI** qua phố [Am] **BUỒN**

Chạnh **LÒNG** bao nhớ [Am] **THƯƠNG**

Chuyện **TÌNH** yêu vẫn [Dm] **VƯƠNG**.

Ngày [F] **XƯA** đường **MƯA** ướt ê [C] **CHỀ**

Cùng **ĐƯA** đón nhau [E] **VỀ**

Ấm [Dm] **ĐÔI** nhân tình [E7] **TRẺ**.

MỘT [Am] người **SANG** ngang cuộc **ĐỜI**

Một **NGƯỜI** đêm tay [Dm] **GÕI**

Chia **LY** có gì [C] **VUI**

Trời [E] **MƯA** nghe **GIÁ** buốt [F] **TIM**

Ru **ANH** vào kỷ [E7] **NIỆM**

Thao thức **TRỌN** cả một [Am] **ĐÊM**.

- Tiến hành gảy điệu bolero đầy đủ kết hợp với hát.

Sau khi vừa kết hợp vỗ tay vừa hát cho thật chính xác, ta mới tiến hành vừa đánh đàn vừa hát.

Ta gảy đàn sao cho Phách mạnh lúc đánh đàn (Tức là Bùm) phải ăn khớp với phách mạnh của lời bài hát. Khi gảy đàn ta gảy mạnh phách đầu tiên (tức là phách Bùm), hát thật to từ in Hoa đậm, kết hợp nhún người.

Sau đó vừa hát vừa gảy và căn sao cho khi gảy hết 1 nhịp thì ta cũng hát xong nhịp đó và chuyển qua từ In Hoa đậm kế tiếp.

o Ví dụ:

Trời đổ [Am] MƯA	cho phở	văng mênh
BÙM chờ rất chất	Chất Bùm chất	Bum chất
MÔNG	khởi lòng	bao nỗi
BÙM chờ rất chất	Chất Bùm chất	Bum chất

3. Cách chơi đoạn điệp khúc

❖ Thông thường các bài hát khi chuyển qua phần điệp khúc, độ dồn dập tăng lên nhằm tạo sự cao trào hơn so với phần lời 1. Tức là số điểm nhấn (Phách mạnh) tăng lên. Chính vì thế ta không thể dùng điệu như phần 1 để đệm được mà phải chuyển qua điệu khác (hay còn gọi là biến tấu).

Ví dụ:

Điệp khúc :

[C] **MƯA!** Mưa **RƠI** qua phố [Am] **BUỒN**

Chạnh **LÒNG** bao nhớ [Am] **THƯƠNG**

Chuyện **TÌNH** yêu vẫn [Dm] **VƯƠNG.**

Giả sử câu "[C] **MƯA!** Mưa **RƠI** qua phố [Am] **BUỒN**" nằm ở phần lời 1 thì phách mạnh là từ Mưa và từ BUỒN, phách mạnh vừa là từ RƠI. Tuy nhiên khi chuyển qua phần điệp khúc thì từ RƠI lúc này sẽ phải nhấn mạnh lên. Như vậy trong trường hợp này hợp âm C cần phải chơi lại 2 lần như sau:

"[C] **MƯA!** Mưa [C] **RƠI** qua phố [Am] **BUỒN**"

Chạnh[Am] **LÒNG** bao nhớ [Am] **THƯƠNG**

Chuyện[Am] **TÌNH** yêu vẫn [Dm] **VƯƠNG.**

❖ Cách chơi điệu BOLERO 2/4 (Xem phần 1 – Cách chơi điệu Bolero)

❖ Làm gì trước khi chuyển tiếp giữa phần lời 1 qua phần điệp khúc ?

Một vấn đề mà các học viên guitar mới tập chơi hay gặp phải đó là phải xử lý thế nào khi chuyển tiếp giữa đoạn này sang đoạn khác cho liền mạch và hợp lý, không bị ngắt quãng, không bị lác mạch.

Có nhiều cách để chúng ta xử lý chuyển đoạn, trong giáo trình này tôi giới thiệu 3 cách như sau :

Ngừng chơi đàn, lấy đà để vào tiếp đoạn sau. Dồn nhịp. Chạy câu nối chuyển tiếp.

- Cách 1: Ngừng chơi đàn, lấy đà để bắt vào đoạn tiếp theo

Khi chơi hết đoạn 1, ta tiến hành ngừng chơi đàn bằng cách rải từ trên xuống dưới và ngừng lại đúng phách mạnh. Sau đó ta tiến hành hát phần lấy đà của đoạn sau và bắt vào nhịp mới.

Ví dụ:

Gợi **Nhớ** tuổi học [Dm] **TRÒ** tâm **tình** thường hay [C] **NGỎ**

Trường **tan** về chung [E7] **PHỐ** những lúc **trời** chiều đổ [Am] **MƯA**.

Điệp khúc :

[C] **MƯA!** Mưa **ROI** qua phố [Am] **BUỒN**

Khi đánh đến chữ MƯA của đoạn 1 ta đánh cho đủ hết 1 nhịp của hợp âm Am như bình thường. Sau đó ta vẫn bấm hợp âm Am và rải từ dây 6 xuống dây 1 tạo ra tiếng Reeng...Tiếp theo ta ngừng đàn và hát phần lấy đà của đoạn sau. Phần lấy đà của đoạn sau trong trường hợp này không có nên ta vào thẳng luôn điệp khúc.

- Cách 2: Dồn nhịp

Dồn nhịp là gì ? Dồn nhịp là đánh thêm nhiều phách, nhận mạnh để tạo sự chuyển tiếp, tạo đà để vào câu sau.

Ví dụ :

Trường **tan** về chung [E7] **PHỐ** những lúc **trời** chiều đổ [Am] **MƯA**.

Điệp khúc :

[C] **MƯA!** Mưa **ROI** qua phố [Am] **BUỒN**

Trong trường hợp này khi đánh đàn đến từ "Lúc" thì ta dừng đánh điệu bolero mà chuyển qua dồn nhịp. Ta chỉ cần đánh dồn nhịp bằng cách đánh đập từ dây 6 xuống dây 1 tạo thành tiếng Bùm như sau:

Bùm Bùm Bùm Bùm

Trường **tan** về chung [E7] **PHỐ** những lúc **trời** chiều đổ [Am] **MƯA**.

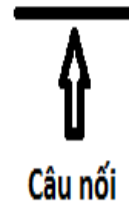
Sau khi kết thúc ta ngừng đàn và bắt nhịp vào đoạn điệp khúc.

- Cách 3: Chạy câu nối chuyển tiếp

Cách này giống như nguyên lý của cách 2, tuy nhiên ở mức độ khó hơn nhiều, đó là ta không dồn bằng hợp âm, mà lúc này ta phải đánh 1 câu giai điệu nào đó để nối giữa hợp âm này và hợp âm kia, nối giữa đoạn này và đoạn kia cho khớp.

Ví dụ:

Trường **tan** về chung [E7] **PHỐ** những lúc trời chiều đổ [Am] **MƯA**. **Rê đô xi** **MƯA** mưa rơi qua phố buồn

Cách tạo câu nối đó là ta gảy những nốt nhạc làm sao nghe thuận tai và khi chạy hết câu nối thì nó đổ về nốt chủ của hợp âm kế tiếp. Như ví dụ ở trên câu nối đầy đủ là "Rê đô xi đô". Tuy nhiên ta chỉ gảy 3 nốt "Rê đô xi" thôi vì đến đây ta chuyển qua hợp âm C (trùng với từ mưa).

Cách tạo các câu chuyển tiếp sẽ được nói kỹ hơn và nhiều mẫu ví dụ hơn ở phần 4 : Cách dồn nhịp, cách chơi câu nối, câu kết trong điệu bolero.

4. Chạy các câu nối, câu kết trong Bolero

❖ Khi chuyển giữa hợp âm này sang hợp âm kia, thông thường là chuyển hợp âm để nối đoạn này với đoạn kia hay về kết ta thường sử dụng đánh tĩa các nốt nhạc để tạo các câu nối chuyển tiếp. Mục đích tạo sự sinh động và hấp dẫn hơn.

Ví dụ 1:

Khi chuyển hợp âm từ **Am-Am-Am** ta chuyển như sau

Nếu không biết đọc nốt nhạc ta có thể đọc bằng miệng như sau:

Là – cháchcháchchách-Chách-**Mi rê đô xi** – Là-cháchcháchchách-chách-
Là-Chách-Mị-Chách-Là...

Câu chạy nốt in đậm chính là câu nối : **"Mi rê đô xi"**

Ví dụ 2: Khi chuyển từ **Am-E-Am**

Là – cháchcháchchách-Chách-**Mi rê đô là**- Xi-cháchcháchchách-chách-Xi-
Chách-Mị-Chách-Là...

Ví dụ: Bài hát tông La thứ thì phải sử dụng câu kết là một câu nổi về hợp âm La thứ.

The image shows a musical score for the song 'Mi fa mi rê dô xi là'. It consists of two systems. The first system is in E major (indicated by a sharp on the F line) and features a melody on a treble clef staff and a bass line on a bass clef staff. The melody is: E4 (quarter), F#4 (quarter), G4 (quarter), A4 (quarter), B4 (quarter), A4-G4 (beamed eighth notes), F#4-E4 (beamed eighth notes), D4 (half). The bass line is: E3 (quarter), F#3 (quarter), G3 (quarter), A3 (quarter), B3 (quarter), A3-G3 (beamed eighth notes), F#3-E3 (beamed eighth notes), D3 (half). The second system is in A minor (indicated by a natural on the F line) and features a melody on a treble clef staff and a bass line on a bass clef staff. The melody is: A3 (quarter), B3 (quarter), C4 (quarter), D4 (quarter), E4 (quarter), D4-C4 (beamed eighth notes), B3-A3 (beamed eighth notes), G3 (half). The bass line is: A2 (quarter), B2 (quarter), C3 (quarter), D3 (quarter), E3 (quarter), D3-C3 (beamed eighth notes), B2-A2 (beamed eighth notes), G2 (half). The lyrics 'Mi fa mi rê dô xi là' are written below the melody in the second system.

17

The image displays a musical score for guitar bolero. The top staff shows a melody line with a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature. The melody begins with a chord of E (indicated by a sharp sign on the first line) and continues with a series of eighth and quarter notes. A second chord, Am, is indicated above the melody. The melody concludes with a triplet of eighth notes. Below the melody, the lyrics "Rê đô xi Là" are written. The bottom staff is a guitar fretboard diagram showing the fret positions for the melody. The diagram is organized into three measures, each with four strings (treble and bass). The fret numbers are: Measure 1: 0, 1, 0, 1; Measure 2: 0, 0, 1, 1; Measure 3: 0, 0, 3, 2. The diagram also shows a 4-fret barre in the first measure and a 2-fret barre in the second measure.

5. Cách tạo bè BASS trong điệu Bolero

❖ Yêu cầu trước khi tập luyện

- Biết được âm giai (hay gam) là gì ?
- Đánh thành thạo điệu bolero
- Chuyển các hợp âm thành thạo

❖ Nguyên lý

- Bình thường cứ mỗi nhịp chỉ có 1 nốt bass vang lên tương ứng với hợp âm đệm cho nhịp đó. Ví dụ nhịp có hợp âm Am thì nốt bass là nốt La trầm.
- Tuy nhiên nếu một nhịp chỉ có 1 nốt bass thôi thì sẽ gây nên sự nhàm chán, thiếu sinh động. Chính vì thế ta cần bổ sung, thay thế nốt bass gốc để mục đích tạo thành một chuỗi nốt bass được sắp xếp một cách có trật tự. Khi gảy chỉ phần bass không ta cũng nghe ra như là một giai điệu.
- Như vậy mục tiêu của việc tạo bè bass đó là thêm các nốt bass phụ, thay thế nốt bass gốc để làm sao bè bass là các nốt bass được sắp xếp một cách có trật tự, tạo ra giai điệu bass.

• Ví dụ:

Đoạn chuyển hợp âm như sau

C-G-Am Các nốt bass tương ứng lập thành chuỗi : Đô – Sol – La

Ta sửa lại như sau: C-G/B-Am. Hợp âm G/B nghĩa là bấm hợp âm Sol trưởng nhưng không gảy bass sol mà gảy nốt bass là nốt Si. Khi đó ta nghe ra chuỗi bass mới là : Đô-Si-La.

❖ Một số cách tạo bè Bass trong điệu bolero

- Cách 1: Cách chạy Bass 1-3-5

1-3-5 nghĩa là ta lựa chọn nốt Bass ở Bậc 1, bậc 3, bậc 5 trong âm giai để chơi.

Ví dụ:

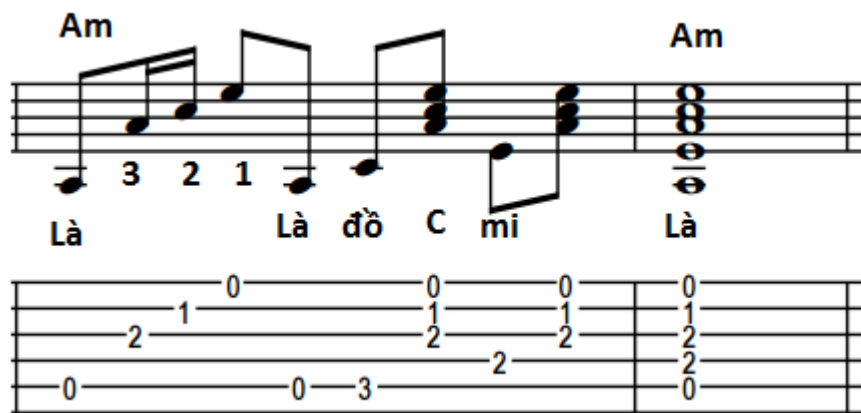
Âm giai La thứ (Am) : **A-B-C-D-E-F-G-A** ta chọn 3 nốt để chơi bass là :
La-Đô-Mi

Âm giai Dm: D-E-F-G-A-Bb-C-D ta chọn 3 nốt để chơi bass là: Rê-Fa-La

Âm giai E: E-F#-G#-A-B-C#-D#-E D ta chọn 3 nốt để chơi bass là: Mi-
Sol#-Xi

Cách chơi như sau:

Là-cháchcháchchách-Là đô- chách-Mi-chách-Là

Để chuyển tiếp giữa các hợp âm thành thạo các bạn tập luyện bài tập chạy BASS 1-3-5 được in ở phần phụ lục.

- Cách 2 : Cách chạy BASS 1-5-5

Tương tự như cách 1 nhưng lần này ta đổi nốt BASS đi

Hợp âm Am : **Là-cháchcháchchách-Mi Mi- chách-Mi-chách-**

Hợp âm Dm: **Rê-cháchcháchchách-la la- chách-La-chách-**

Hợp âm E: **Mi-cháchcháchchách-xi xi- chách-xi-chách-**

Hợp âm G: **Sol-cháchcháchchách- Rê rê- chách-rê-chách-**

Để tập tốt hơn mời các bạn tập bài tập chạy Bass 1-5-5 ở phần phụ lục.

6. CÁCH DẠO NHẠC TRONG BOLERO

❖ DẠO NHẠC LÀ GÌ ?

• Đạo nhạc là ta chơi một khúc nhạc có giai điệu khi mà ca sĩ không hát. Thường thì một bài hát có 2 đoạn đạo : Đạo đầu và đạo giữa.

❖ MỤC ĐÍCH CỦA ĐOẠN DẠO

- Đạo đầu để cho ca sĩ nắm được tông của bài hát.
- Nắm được nhịp của bài hát
- Khán giả nghe đoạn đạo sẽ liên tưởng đến bài hát đó.

❖ VỊ TRÍ CHƠI ĐOẠN DẠO TRONG BẢN NHẠC

Sau khi chơi xong đoạn đạo, ta sẽ nghỉ chơi đàn. Lúc này sẽ có 1 ô nhịp đầu tiên của bài hát đó là ô nhịp lấy đà. Ở ô nhịp lấy đà ca sĩ sẽ hát một vài từ sau đó mới bắt vào bài hát. Ở ô nhịp lấy đà ta không đánh đàn, hoặc chỉ đánh đàn để dồn nhịp làm sao cho ca sĩ dễ bắt được vào bài. Sau khi vào nhịp lúc đó ta mới chơi đàn theo điệu.

Ví dụ :

Trong bài Mưa đêm tình nhỏ :

Trời đổ **mưa** cho ...

Thì “Trời đổ” là 2 từ thuộc ô nhịp lấy đà. Còn từ “Mưa” là từ khởi đầu của ô vào nhịp.

❖ CÁCH ĐỂ CHƠI ĐOẠN DẠO

• Cách 1: Cách đơn giản nhất là ta chơi một vòng hợp âm, có thể chơi đi chơi lại nhiều lần. Bắt đầu từ hợp âm chủ và kết thúc ở hợp âm chủ hoặc hợp

âm Át. Khi kết hợp âm ta tiến hành rải từ dây 6 xuống dây 1 và dừng lại để bắt đầu vào nhịp lấy đà.

Ví dụ: Ta chơi vòng hợp âm của La thứ như sau:

Am-Dm-E-E7-Am dừng lại ở hợp âm Am

Hoặc **Am-Dm-E-E7** : Dừng lại ở hợp âm E7 (dừng ở E7 để tạo độ hút về hợp âm kế tiếp là hợp âm Am).

- Cách 2: Tia nốt và đệm đan xen.

là tia nốt giai điệu, sau khi tia một câu thì ta đệm chêm vào 1 hợp âm.

Ví dụ: Ta vừa tia vừa đệm đoạn nhạc sau

Trời đổ [Am] **MƯA** cho **phố** vắng mệnh

Là rê mi chátchátchát **Mi lá lá fa**

MÔNG khơi **lòng** bao nỗi **NHỚ.**

Mi chátchátchát **Mi đô rê đô Mí**

chátchátchát Chát Bùm chát Bùm chát-Bùm- chátchátchát - Chát

Trời làm [Dm] **MƯA,** cho **ướt** áo em [C]

Là đô rê chátchátchát rê **Mí mí rê**

THƠ mưa **rơi** tự bao [Am] **GIỜ.**

Đồ chátchátchát **Xi xi Mị xi Là** chátchátchát Chát Bùm chát

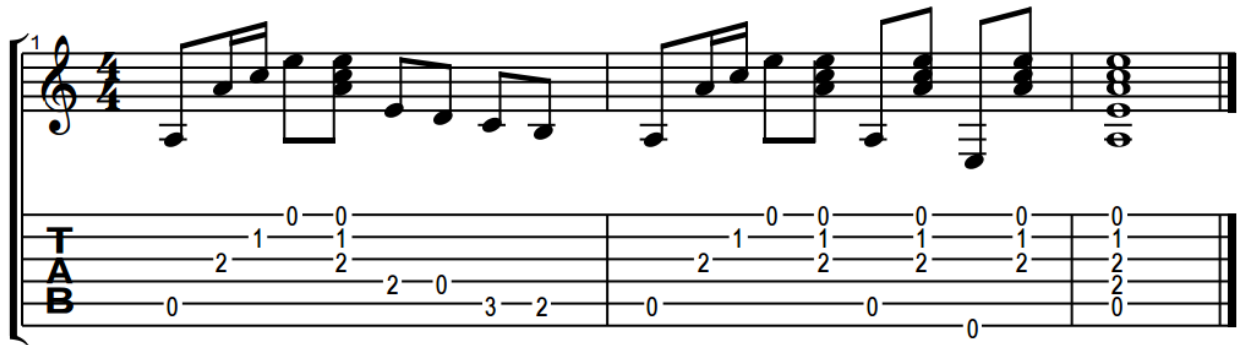
Bùm chát-Bùm

- Cách 3: Tia và đệm trong cùng một lúc

Cách thứ ba khó hơn vì ta phải kết hợp vừa tia và vừa đệm trong cùng một lúc. Cách này là cách rất khó, đòi hỏi người chơi phải tập luyện rất nhiều, có bản nhạc soạn trước để tập chứ không thể đánh ngay luôn được. Trong giáo trình này không hướng dẫn cách số 3 này.

7. Phụ lục

HƯỚNG DẪN CÁCH ĐỌC BẢN TAB

Nhìn vào hình trên ta thấy, dòng trên là dòng các nốt nhạc thông thường mà ta vẫn thường dùng. Dòng dưới là dòng bản TAB là bản nhạc dành riêng cho Guitar.

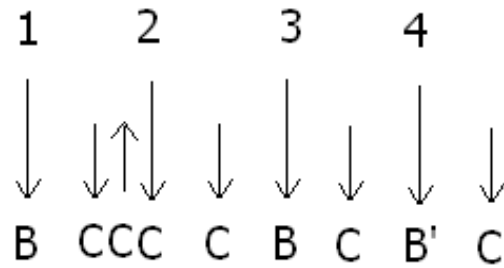
Trên bản TAB có 6 dòng kẻ và các con số.

6 dòng kẻ tương đương với 6 dây đàn của dây guitar. Dòng kẻ trên cùng là dây số 1, dòng kẻ dưới cùng là dây số 6.

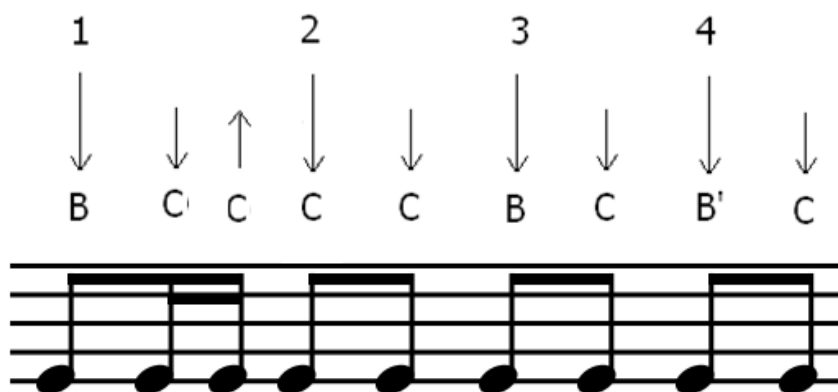
Các số ghi trên dòng kẻ là cho ta biết vị trí phím cần bấm. Ví dụ số 0 đầu tiên, nằm trên dòng kẻ số 5, nghĩa là ta cần gảy dây 5 buông. Tiếp theo là số 2 nằm trên dòng kẻ số 3 nghĩa là ta cần bấm phím số 2 dây số 3. Tương tự như vậy đối với các số khác.

Quan sát tiếp ta thấy số 0-1-2 nằm thẳng với nhau trên một hàng dọc của dòng kẻ số 1, số 2, số 3 nghĩa là ta để dây 1 buông, dây 2 bấm phím 1, dây 3 bấm phím 2 sau đó gảy đồng thời cả 3 dây cùng một lần để tạo ra tiếng Chách.

HƯỚNG DẪN CÁCH ĐỌC SƠ ĐỒ

- Sơ đồ là cách diễn tả cách đánh bên tay phải của một nhịp.
- Như hình trên là sơ đồ của điệu Bolero nhịp 4/4
- Các chữ số 1,2,3,4 là biểu thị vị trí các phách 1,2,3,4 của nhịp 4/4
- B nghĩa là Bass (Âm trầm, hay còn gọi là Bùm)
- C nghĩa là chách (âm cao, hay còn gọi là Chát)
- B' nghĩa là Bùm (Âm bass phụ, trong trường hợp điệu bolero là Át âm, hay là âm ở bậc 5)
- Mũi tên chỉ xuống là đánh từ trên xuống, mũi tên chỉ lên là đánh từ dưới lên. Mũi tên dài thì đánh mạnh hơn.
- Xem sự tương đương giữa cách diễn tả bằng hình vẽ và âm hình tiết tấu :

Bài tập chạy Bass Bolero

1. Kiểu BASS 1-3-5

Track 1

The musical score consists of five systems, each with a guitar staff and a corresponding TAB line. The first system is labeled 'TAB' and includes a measure number '1'. The second system starts at measure 4, the third at measure 7, the fourth at measure 11, and the fifth at measure 14. The score is in 4/4 time and features a 1-3-5 bass pattern. The guitar notation includes various chords and melodic lines, while the TAB line provides the fret numbers for the bass guitar.

Track 1

Track 1

Track 1

Track 1

Track 1

Track 1

2. Kiểu BASS 1-5-5

Track 1

Track 1

3. Kiểu BASS nối các hợp âm

Track 1

Track 1